

Det palestinske området

 Norsk utviklingsamarbeid skal bidra til statsbygging, som ledd i en politisk fredsprosess fram mot en to-statsløsning. Som leder av giverlandsgruppen Ad Hoc Liaison Committee (AHLC) har Norge et spesielt ansvar for å koordinere den internasjonale bistanden med denne prosessen. I 2007 lovet det internasjonale giversamfunnet 7,7 milliarder amerikanske dollar over en tre-års periode i støtte til palestinere. Budsjetstøtte til palestinske selvstyremyndigheter er blitt en viktig del av norsk bistand. Den totale norske bistanden gjennom bilaterale og multilaterale kanaler var i 2007 på det høyeste nivået noensinne.

Styresett

 Palestinske myndigheter utarbeidet en reform- og utviklingsplan for 2008-2010. Arbeidet med planen ble delvis finansiert av Norge gjennom støtten til PLOs økonomiske enhet og til et sekretariat for giverkoordinering. Norge støttet oppbygging av gode offentlige institusjoner og sivilt samfunns-organisasjoner som ivaretar vaktbikkje-funksjoner i korrupsjons- og menneskerettighetsarbeidet. En vesentlig

del av befolkningen er barn og unge, med liten representasjon av unge i politiske organer. Et viktig demokratiltak er støtten til etablering av ungdomsparlamerter.

Budsjettstøtte

 Formålet med budsjettstøtten har vært å opprettholde viktige offentlige tjenester som helse og utdanning, samt hindre økonomisk og politisk sammenbrudd. Det israelske stengingsregimet legger sterke begrensninger for privat sektor og lokal verdiskapning. I Gaza har småindustrien blitt nedlagt som følge av manglende import og eksportmuligheter. Offentlige lønninger har i denne situasjonen bidratt til å opprettholde økonomisk liv i det palestinske området. Lokal verdiskapning må stimuleres og et bærekraftig budsjett utvikles. Innenfor rammen av AHLC arbeider Norge for å bedre de økonomiske rammebetingelsene og øve påtrykk på Israel for å bygge ned stengingsregimet og tilrettelegge for handel.

Utdanning

 Det viktigste resultatet av den norske innsatsen var utarbeidelse av en

nasjonal strategi for lærerutdanning som inkluderer både grunn- og videreutdanning. Seks skoler ble renovert og utvidet, inkludert 39 nye klasserom, laboratorier, administrasjonsrom og toaletter. Fem skoler og Utdanningsdepartementet i Gaza ble reparert etter å ha blitt ødelagt i samband med israelske luftangrep. Første kull av jenter ble tatt opp på en norskfinansiert yrkesskole i Tulkarem.

Energi

 Alle landsbyer på Vestbredden er nå koblet til strømmettet, blant annet takket være norsk bistand. Et norskfinansiert pilotprosjekt for forhåndsbetalte strømmålere ble gjennomført. Arbeidet med å legge til rette for tilknytning av det palestinske energinettet opp mot det regionale arabiske nettet i Jordan ble ferdigstilt.

Kvinner og likestilling

 For å bidra til integrering av kvinner i samfunnslivet støttet Norge informasjons- og lobbyarbeidet til en paraplyorganisasjon for palestinske kvinneorganisasjoner. Opplæringsiltak gjennom kvinneorganisasjoner har gitt flere kvinner større mulighet til å delta i det politiske liv enn tidligere. Styrking av det videregående skoletilbudet i lokalmiljøet har bidratt til at flere jenter tar videregående utdanning. Støtte gikk også til opplæring av nyvalgte kvinner i kommunestyre på Vestbredden og til fire dagsentre for kvinner i Gaza.

Kultur

Gjennom støtten til et kulturfond i regi av Kulturdepartementet mottok 29 palestinske organisasjoner støtte til kulturelle aktiviteter, spesielt rettet mot barn og ungdom. Et første palestinsk kultursenter i Øst-Jerusalem er under bygging med norsk finansiering. Norge finansierer også et museum i tilknytning til fredssenteret i Betlehem som skal styrke palestinernes kulturelle identitet.

Bilateral bistand¹ til Det palestinske området fordelt på ulike partnere, 2007

Partnere i bistanden	NOK 1000	Prosent
Stat-til-stat med mer ²	316 772	50,9
Internasjonale frivillige organisasjoner	3 368	0,5
Lokale frivillige organisasjoner	23 194	3,7
Norske frivillige organisasjoner	139 594	22,4
Regionale frivillige organisasjoner	1 500	0,2
Nordiske forskningsinstitusjoner/stiftelser	178	0,0
Multilaterale organisasjoner ³	137 310	22,1
Totalt	621 916	100,0

1) Inkluderer multi-bilateral bistand

2) Herunder offentlige institusjoner, departement, konsulenter, privat sektor etc.

3) Øremerket bistand kanalisert gjennom multilaterale organisasjoner (multi-bi)

Bilateral bistand¹ til Det palestinske området fordelt på sektorer, 2007

Sektorer	NOK 1000	Prosent
Økonomisk utvikling og handel	221 706	35,6
Nødhjelp og annet uspesifisert	146 583	23,6
Miljø og energi	20 670	3,3
Godt styresett	155 924	25,1
Helse, utdanning og annet innen sosial sektor	77 033	12,4
Totalt	621 916	100,0

1) Inkluderer multi-bilateral bistand

Humanitær bistand

 I det palestinske området er det en vedvarende humanitær krise, der nødhjelp er avgjørende for å unngå en ytterligere forverring, særlig i Gaza. Norge satset på nødhjelp gjennom FNs organisasjon for palestinske flyktninger (UNRWA) og gjennom styrking av palestinske helseinstitusjoner som kreftsykehuset i Øst-Jerusalem, jordmortjenester på Vestbredden og medisinsk nødhjelp til sykehus i Gaza. Et annet prosjekt for bedring av reproduktiv helse har hatt unge mødre som målgruppe.

Olje

 Under Olje for Utvikling-programmet gjennomførte norske eksperter et grunnkurs i petroleumsforvaltning for palestinske institusjoner involvert i gassektoren.

Korrupsjonsbekjempelse

Norge støttet anti-korrupsjonsalliansen "AMAN", som består av seks palestinske frivillige organisasjoner. Alliansen samarbeider både med privat og offentlig sektor om opplysningsarbeid i forhold til korrupsjon.

Fakta

Anslått folketall (2006): 3,8 millioner

Brutto nasjonalinntekt per innbygger (2006): 1230 USD

Økonomisk vekst, BNP pr. år (2000-06): -2,2%

Økonomisk struktur som andel av BNP:

Ikke tilgjengelig

Underernæring blant barn under 5 år (2006): 3%.

Tall over 30% regnes som svært høyt og er en sterk indikator på fattigdom.

Indeks for menneskelig velferd (HDI), nivå (2005): 0,731. Et land mellom 0,500 og 0,800 regnes å ha et middels velferdsnivå.

Barnedødelighet per 1000 (2006): 22

Endring 2000-2006: -5

Mødre dødelighet per 1000 fødsler (2000): 1

Hiv-smittede, andel av befolkningen 15-49 år:

Ikke tilgjengelig

Barn i barneskolen (2006): 80%

Analfabeter, 15-24 år (2007): 0,8%

Antall jenter i forhold til 100 gutter under utdanning (2006) i barneskole(primær)/ungdomsskole og

videregående skole (sekundær)/høyere (tertiær):

100/106/122

Kvinneandel i parlamentet: Ikke tilgjengelig

Kvinner estimerte lønn som andel av menns lønn i formell sektor: Ikke tilgjengelig

Skogareal (endring (1990-2005), negative tall betyr avskoging i prosent): Ikke tilgjengelig

Vernet areal for biologisk mangfold (2005):

Ikke tilgjengelig

Andel av befolkningen med tilgang til sikkert

drikkevann (2006): 89%

Andel av befolkningen i urbane strøk som lever i slum

(2001): 60%

Korrupsjonsnivå, i følge TIs persepsjonsindeks

(2006): Ikke tilgjengelig

Spesielt sårbart land, i følge OECD/DAC (2006): Nei

Forsvarsutgifter som andel av BNP (2005): 3%

Bistandsnivå per innbygger (2005): 304 USD

Bistand som andel av BNI: 25%

Norsk Folkehjelp i samarbeid med LO bidro til at 160 kvinner ble opplært til å undervise kvinner fra fjernliggende landsbyer til å ta politisk ansvar. Flere av disse stilte senere til valg til lederstillinger i lokale politiske partier. Et program rettet mot palestinsk ungdom viser økt deltakelse og innflytelse i offentlig liv, blant annet gjennom opprettelsen av ungdomsparlament i Bethlehem og Nablus.

Foto: Petter Bauck